

2022 -01- 12

Nr Podpis *Witko*

Tomaszów Mazowiecki, dnia 12 stycznia 2022r.

Piotr Kucharski
Radny Rady Miejskiej Tomaszowa Maz.

BIURO
RADY MIEJSKIEJ
w Tomaszowie Maz.

12.01.2022. *§*

Sz. P.
Marcin Witko
Prezydent Miasta Tomaszowa Mazowieckiego
za pośrednictwem: **Krzysztof Kuchta**
Przewodniczący Rady Miejskiej

Dotyczy: Aktualizacja danych o zarządzaniu finansami spółki Tomaszowski TBS

Uzasadnienie składanej interpelacji: Weryfikacja stanu faktycznego.

Podstawa prawna : Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.
(Art 24 ustęp 3) Dz.U.2018.0.994

Interpelacja

Szanowny Panie!

Nawiązując do interpelacji opublikowanej w BIP (data wpływu 28 III 2019r poz 21) proszę o aktualne dane związane z należnościami za okres od 1 I 2019 do 31 XII 2021r. Pozostałe pytania proszę traktować jako pytania o przepływy finansowe w spółce istotne dla kosztów najmu lokali, funkcjonowania spółki oraz utrzymania mienia komunalnego w należyłym stanie.

1. Jakie jest łączne saldo należności na dzień 31 grudnia 2021r?
2. Jakie zostały dokonane odpisy na straty w latach 2019, 2020, 2021r z krótkim uzasadnieniem czego odpisy dotyczyły?
3. Czy spółka Tomaszowski TBS w przedmiotowym okresie dochodziła swoich należności (wierzytelności) zgodnie z procedurą przewidzianą przez kodeks postępowania cywilnego (pozwy, postępowania egzekucyjne). Jeżeli tak to proszę o zestawienie z podziałem na lata, ilości skierowanych postępowań (sądowe i osobno komornicze) oraz wartość. Dodatkowo proszę o podanie wpływów z podziałem na lata ze skutecznych egzekucji zewnętrznych i jeżeli były wykonanych wewnątrz spółki na podstawie prawomocnego wyroku.
4. Czy są w księgach rachunkowych (bilansach) spółki należności przeterminowane, które nie są uznane?

5. Jaki procent z należności w bilansie został skierowany dochodzenia egzekucyjnego poprzez kancelarie komornicze za lata 2019, 2020, 2021. Jeżeli były inne podmioty realizujące egzekucję na zewnątrz spółki to proszę o osobne zestawienie.
6. W jakim zakresie należności ujęte w bilansie dotyczą roszczeń co do których możliwy termin dochodzenia na drodze sądowej upłynął z uwagi na przedawnienie i brak uznania długu po stronie dłużnika?
7. Jaki procent należności za lata objęte wnioskiem jest objętymi ugodami i w jakim zakresie zostały one zrealizowane?
8. Ilu wierzycieli zostało wpisanych do KRD w latach 2019, 2020, 2021.
9. Jaki udział w stosunku do wszystkich aktywów w bilansie stanowią należności?

Z poważaniem

Załącznik:

wydruk z zasad księgowania i dochodzenia należności, źródło:

https://www.gofin.pl/rachunkowosc/17,1,85,164909,naleznosci-dochodzone-na-drodze-sadowej-skutki-bilansowe.html?fbclid=IwAR0bjxsWqVxjzc2D-oq3NEOLjT_xqrFUaLvj8q88DgGqk1qvIXZiRUJ4ebg

Zeszyty Metodyczne Rachunkowości**nr 15 (351) z dnia 1.08.2013**<https://www.gofin.pl>

wydawca: Wydawnictwo Podatkowe GOFIN sp. z o.o. ul. Owocowa 8, 66-400 Gorzów Wlkp.
www.gofin.pl sklep internetowy: www.sklep.gofin.pl

Należności dochodzone na drodze sądowej - skutki bilansowe i podatkowe**1. Ewidencja księgową roszczeń spornych**

Jeden z naszych kontrahentów zalega nam z płatnościami z tytułu dostaw, więc skierowaliśmy sprawę na drogę postępowania sądowego. Jak ująć w księgach operacje gospodarcze związane z dochodzeniem należności?

Do ewidencji księgowej roszczeń o zapłatę wierzytelności skierowanych na drogę postępowania sądowego służy konto 24-6 "Należności dochodzone na drodze sądowej". Zatem pod datą skierowania sprawy do sądu kwotą dochodzonej należności z tytułu dostaw i usług przeksięgowuje się na to konto, zapisem:

- **Wn konto 24-6** "Należności dochodzone na drodze sądowej",
- **Ma konto 20** "Rozrachunki z odbiorcami".

Należności dochodzone na drodze sądowej są obarczone ryzykiem niespłacalności. Zachodzi więc obawa, że nie przyniosą w przyszłości oczekiwanych korzyści ekonomicznych. Wartość roszczeń spornych, których zapłata budzi wątpliwości, aktualizuje się, dokonując odpisu aktualizującego w celu wykazania ich w bilansie w realnej kwocie. Odpisy aktualizujące, na podstawie **art. 35b ust. 2** ustawy o rachunkowości, zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych lub kosztów finansowych - zależnie od rodzaju należności, której dotyczy odpis. Może to być bowiem należność główna (ujęta przykładowo zapisem: **Wn konto 20, Ma konto 73-0**) oraz odsetki naliczone od tej należności (ujęte zapisem: **Wn konto 20, Ma konto 75-0**).

Odpis aktualizujący wartość należności dochodzonych na drodze sądowej ujmuje się zapisem:

- **Wn konto 76-1/1** "Pozostałe koszty operacyjne - odpisy aktualizujące wartość należności" lub 75-1/1 "Koszty finansowe - odpisy aktualizujące należne odsetki",
- **Ma konto 28** "Odpisy aktualizujące wartość należności".

W bilansie należności dochodzone na drodze sądowej wykazuje się w aktywach w pozycji B.II.2 lit. d) "Należności krótkoterminowe od pozostałych jednostek dochodzone na drodze sądowej". Należy pamiętać, iż w aktywach bilansu wykazuje się - na podstawie **art. 46 ust. 2** ustawy o rachunkowości - wartość należności figurującą jako saldo konta 24-6 "Należności dochodzone na drodze sądowej" skorygowaną o odpisy aktualizujące tę należność.

W momencie orzeczenia przez sąd nakazu zapłaty kwotą należności głównej objętą pozwem zalicza się ponownie - pod datą uprawomocnienia nakazu - do należności z tytułu dostaw i usług, zapisem:

- **Wn konto 20** "Rozrachunki z odbiorcami",
- **Ma konto 24-6** "Należności dochodzone na drodze sądowej".

W związku ze skierowaniem sprawy na drogę postępowania sądowego ponoszone są koszty, których kwotą odnosi się w dacie poniesienia na zwiększenie pozostałych kosztów operacyjnych, zapisem:

- **Wn konto 76-1** "Pozostałe koszty operacyjne",
- **Ma konto 13-0** "Rachunek bieżący".

Następnie zasądzony na rzecz jednostki zwrot kosztów postępowania sądowego oraz zasądzone odsetki zarachowuje się na zwiększenie należności głównej, zwiększając równolegle kwotą dokonanych uprzednio odpisów aktualizujących, zapisem:

- **Wn konto 20** "Rozrachunki z odbiorcami",
- **Ma konto 28** "Odpisy aktualizujące wartość należności".

Dopiero w przypadku ustania przyczyny, dla której dokonano odpisu aktualizującego wartość należności, równowartość całości lub części uprzednio dokonanego odpisu zalicza się do pozostałych przychodów operacyjnych lub przychodów finansowych. Jeżeli następuje to na skutek spłaty należności objętej odpisem, zarachowania do przychodów dokonuje się równoległe do księgowania spłaty tej należności. Rozwiązanie dokonanego wcześniej odpisu aktualizującego w związku ze spłatą należności ujmuje się w księgach, zapisem:

1) w części dotyczącej należności głównej i kosztów sądowych:

- **Wn konto 28** "Odpisy aktualizujące wartość należności",
- **Ma konto 76-0** "Pozostałe przychody operacyjne",

2) w części dotyczącej zasądzonych odsetek:

- **Wn konto 28** "Odpisy aktualizujące wartość należności",
- **Ma konto 75-0** "Przychody finansowe".

2. Podatkowe skutki dochodzenia należności na drodze sądowej

Dla celów podatkowych generalnie odpisy aktualizujące nie stanowią kosztów uzyskania przychodu. Za koszt uzyskania przychodów mogą być jednak uznane odpisy aktualizujące wartość należności, określone w ustawie o rachunkowości, od tej części należności, które były uprzednio zaliczone do przychodów należnych, a ich nieściągalność została uprawdopodobniona. Wynika to z treści **art. 16 ust. 1 pkt 26a** updop oraz **art. 23 ust. 1 pkt 21** updof.

W przypadku należności dochodzonych na drodze sądowej ich nieściągalność przyjmuje się za uprawdopodobnioną, wtedy gdy należność została zasądzona prawomocnym orzeczeniem sądu i skierowana na drogę postępowania egzekucyjnego, lub gdy należność jest kwestionowana przez dłużnika, na drodze powództwa sądowego (**art. 16 ust. 2a pkt 1 lit. c i d** updop oraz **art. 23 ust. 3 pkt 3 i 4** updof).

W świetle powyższego, nie będzie kosztem uzyskania przychodów odpis aktualizujący obejmujący:

- VAT należny wynikający z należności głównej - gdyż na podstawie **art. 12 ust. 4 pkt 9** updop oraz **art. 14 ust. 1** updof do przychodów nie zalicza się należnego podatku od towarów i usług,
- odsetki i koszty sądowe, które także nie były przychodem należnym. Naliczone, lecz nieotrzymane odsetki od należności nie są przychodem na podstawie **art. 12 ust. 4 pkt 2** updop oraz **art. 14 ust. 3 pkt 2** updof. Koszty sądowe u wierzyciela stanowią koszt podatkowy z chwilą ich poniesienia. Natomiast do przychodów podatkowych wierzyciel będzie mógł zaliczyć koszty sądowe zasądzone przez sąd do zwrotu na jego rzecz dopiero z chwilą ich faktycznego otrzymania (tak jak odsetki od należności).

3. Dostosowanie ewidencji analitycznej

Należności wykazuje się w bilansie w podziale na:

- należności z tytułu dostaw i usług,
- inne należności,
- należności dochodzone na drodze sądowej.

W związku z tym ewidencja szczegółowa do konta 28 "Odpisy aktualizujące wartość należności" powinna być co najmniej następująca:

- a) **28-0** "Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług",
- b) **28-2** "Odpisy aktualizujące inne należności",
- c) **28-3** "Odpisy aktualizujące wartość należności dochodzonych na drodze sądowej".

Ewidencję szczegółową wskazane jest również prowadzić do konta 76-1/1 "Pozostałe koszty operacyjne - odpisy aktualizujące wartość należności", 75-0/2 "Przychody finansowe z tytułu odsetek" oraz 75-1/1 "Koszty finansowe - odpisy aktualizujące aktywa finansowe". Powinna ona umożliwić, co najmniej, ustalenie kwot, które jednostka może uwzględnić w rachunku podatkowym.

Przykłady rozbudowanej analityki do kont 76-1/1 i 75-0/2 prezentowaliśmy w Zeszytach Metodycznych Rachunkowości nr 10 z 20 maja 2013 r. na str. 39 oraz w Zeszytach Metodycznych Rachunkowości nr 11 z 1 czerwca 2013 r. na str. 50-51.

4. Ustalenie odroczonego podatku dochodowego w jednostkach będących osobami prawnymi

Odpisy aktualizujące wartość należności są kosztem uzyskania przychodów w tej części należności, która była uprzednio zaliczona do przychodów należnych, a ich nieściągalność została uprawdopodobniona.

W przypadku gdy w momencie dokonania odpisu nieściągalność nie zostanie uprawdopodobniona, ale jednostka uzna, że w przyszłości wystąpią okoliczności pozwalające na podatkowe uprawdopodobnienie nieściągalności, w jednostkach będących osobami prawnymi tworzy się aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego (o ile nie skorzystały z uproszczenia przewidzianego dla jednostek niezobowiązanych do poddania badaniu rocznego sprawozdania finansowego).

Przykład

I. Założenia:

- Spółka z o.o. skierowała na drogę postępowania sądowego nieprzedawnioną należność w kwocie: 12.300 zł (w tym VAT: 2.300 zł) wraz z odsetkami za opóźnienie w płatności w wysokości: 700 zł, czyli: 13.000 zł.
- Koszty postępowania sądowego wyniosły: 900 zł.
- Ze względu na duże prawdopodobieństwo nieodzyskania (nieściągalności) należności, spółka utworzyła odpis aktualizujący na całą kwotę należności wraz z odsetkami.
- Na dzień bilansowy nie nastąpiło jeszcze uprawdopodobnienie nieściągalności należności, więc spółka utworzyła aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

II. Ustalenie kwoty odroczonego podatku dochodowego:

- Wartość bilansowa należności: 0
- Wartość podatkowa należności (nie uwzględnia się VAT oraz odsetek):
 $13.000 \text{ zł} - 2.300 \text{ zł} - 700 \text{ zł} = 10.000 \text{ zł}$.
- Powstała ujemna różnica przejściowa w kwocie: 10.000 zł, bowiem wartość bilansowa aktywów jest niższa od ich wartości podatkowej. W takim przypadku ustala się aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego: $10.000 \text{ zł} \times 19\% = 1.900 \text{ zł}$.

III. Dekretacja:

Opis operacji	Kwota	Konto		Dla celów podatku dochodowego
		Wn	Ma	
1. Nota odsetkowa - naliczenie odsetek za zwłokę w zapłacie	700 zł	20	75-0/21	Nie stanowią przychodu podatkowego
2. PK - skierowanie należności na drogę postępowania sądowego: 12.300 zł + 700 zł =	13.000 zł	24-6	20	
3. WB - opłacone koszty postępowania sądowego	900 zł	76-1	13-0	Stanowią koszt podatkowy
4. PK - utworzenie odpisu aktualizującego wartość należności dochodzonej na drodze sądowej wraz z odsetkami:				
a) pełna kwota należności	13.000 zł		28-3	
b) wartość netto należności	10.000 zł	76-1/11/0		Nie stanowi kosztu podatkowego
c) kwota VAT	2.300 zł	76-1/11/1		Nie stanowi kosztu podatkowego
d) odsetki	700 zł	75-1/10		Nie stanowią kosztu podatkowego

5. PK - aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1.900 zł	65-0	87	
---	----------	------	----	--

III. Księgowania:

Konto 13-0 „Rachunek bieżący”	Konto 20 „Rozrachunki z odbiorcami”	Konto 24-6 „Należności dochodzone na drodze sądowej”
(S.p.) 1.000 900 (3)	(S.p.) 12.300 13.000 (2)	(2) 13.000
	(1) 700	
Konto 28-3 „Odpisy aktualizujące wartość należności dochodzonych na drodze sądowej”	Konto 75-0/21 „Odsetki naliczone niezaliczane do przychodów podatkowych”	Konto 75-1/10 „Odpisy aktualizujące odsetki od należności niezaliczane do kosztów podatkowych”
13.000 (4a)	700 (1)	(4d) 700
Konto 76-1/11/0 „Odpisy aktualizujące wartość należności niezaliczane do kosztów podatkowych o charakterze przejściowym”	Konto 76-1/11/1 „Odpisy aktualizujące wartość należności niezaliczane do kosztów podatkowych o charakterze trwałym”	Konto 76-1 „Pozostałe koszty operacyjne”
(4b) 10.000	(4c) 2.300	(3) 900
Konto 65-0 „Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego”	Konto 87-0 „Podatek dochodowy od osób prawnych”	
(5) 1.900	1.900 (5)	